
Pułtusk, st. 3, gm. loco, woj. mazowieckie, AZP 47-67/3

Informator Archeologiczny : badania 33, 243-245

1999

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

umundurowania i wyposażenia uczestników bitwy (ostrogi, podkowa, guziki, sprzączki do pasa, ułamki żelaznych ostrzy) oraz ich przedmioty osobiste (obrączka, kilka monet, uchwyt pieczęci, fragment listu). Miejsca lokalizacji poszczególnych grup znalezisk z porównaniem do opisów bitwy, umożliwiają odtworzenie usytuowania w terenie pozycji walczących stron.

Dokumentacja powykonawcza z badań znajduje się w WKZ Lublin Delegatura w Zamościu, a materiały zabytkowe zdeponowano w Muzeum Ziemi Biłgorajskiej w Biłgoraju.

Paprotki Kolonia, st. 1, gm. Miłki, woj. warmińsko-mazurskie, AZP 21-73/2 – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

PISZ, st. I, gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie

- stare miasto (XVIII-XX w.)

Nadzory archeologiczne, przeprowadzone w terminie od 19 do 21 czerwca, przez mgr Adama Mackiewicza (autor archeologiczny, ARCHEO-ADAM). Finansowane przez inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań. Nadzorowano powierzchnię około 220 m².

Prace prowadzono w obrębie działki o nr 386/1 przy ulicy Kościuszki. W miejscu tym przed przystąpieniem do prac ziemnych znajdował się podpiwniczony (w $\frac{3}{4}$) pawilon handlowo-usługowy wzniesiony w latach 50-tych XX wieku, który został rozebrany w początkach czerwca 1999 roku. Ze względu na podpiwniczenie oraz głębokie fundamenty żelbetonowe WKZ w Olsztynie zmienił kwalifikację z badań wyprzedzających na nadzory archeologiczne. Tak więc prace ziemne prowadzono przy pomocy sprzętu mechanicznego pod stałym nadzorem archeologicznym. Po usunięciu fundamentów i posadzek betonowych w piwnicy, okazało się, iż poniżej nie zachowały się żadne nawarstwienia osadnicze. Zalegają tu wyłącznie żółte piaski różnoziarniste, stanowiące całość w tym rejonie starego miasta. W sumie nie udało się uchwycić regularnych nawarstwień kulturowych (poza profilem północnym), co świadczy o tym, iż w trakcie budowy pawilonu wykonano wykop fundamentowy o dużym areale, który zasypano po wzniesieniu piwnicy i fundamentów. Po zakończeniu prac ziemnych zadokumentowano trzy profile obwodowe (północny, wschodni i zachodni). Nie wystąpiły tu żadne elementy architektoniczne. Strop stanowi szczątkowa darń oraz ciemnoszara piaszczysta ziemia próchnicza. Ponadto w partii stropowej wystąpiła szara silnie spłaszczona ziemia, spalenizna z drobnym żużlem, szary piasek z drobinami spalenizny, żwir i żółty piasek. Wszystkie te warstwy wskazują na fakt, iż mamy tu do czynienia z poziomem niwelacyjnym. Jedynie w profilu północnym na głębokości ca 0,7 m wystąpiła dużej miąższości (od 0,7 do 1,2 m grubości) warstwa ciemnoszarej próchnicznej ziemi, z której pozyskano bardzo nieliczny materiał zabytkowy w postaci fragmentów naczyń ceramicznych o nowożytnym i późnonowożytnym charakterze (XVIII-XIX wiek). W pozostałych dwóch profilach warstwa ta została uchwycona jedynie fragmentarycznie. W większości przypadków została ona zakłócona przez wykop pod fundamenty pawilonu, oraz wkopy pod uzbrojenie, również związane z rozebrany budynkiem.

Materiały i dokumentacja z badań znajduje się w Archiwum WKZ w Olsztynie.

Badania nie będą kontynuowane.

Pisz, st. I, (wykop 1), gm. *loco*, woj. warmińsko-mazurskie – patrz: późne średniowiecze

Pławniowice, st. 16, gm. Rudziniec, woj. śląskie – patrz: młodszy okres przedrzymski – okres wpływów rzymskich

PULTUSK, st. 3, gm. *loco*, woj. mazowieckie, AZP 47-67/3

- zabudowa miejska od 2 połowy XIV do XX w.

Nadzór archeologiczny przed budową, przeprowadzony w terminie od 20 października do 3 listopada, przez Dorotę Stabrowską (autorka sprawozdania). Finansowane inwestora prywatnego. Pierwszy sezon badań.

Pierwotne wymiary wykopu, 17,28 m (w głąb działki) dla krawędzi północno-zachodniej (dla uproszczenia w dokumentacji: krawędź północna) i południowo-wschodnia (południowa) oraz 12,40 m (wzdłuż ulicy) dla krawędzi północno-wschodniej (wschodniej) i południowo-zachodniej (zachodniej), w trakcie prac zostały zwiększone gdy wykop poszerzono po około 0,5 m w kierunkach wschodnim i południowym oraz o 1,5 i 1,8 m w kierunkach północnym i południowym.

Powierzchnia gruntu na działce była na poziomie 83,05 - 82,86 m n.p.m. Górne nawarstwienia w wykopie, o miąższości od 1,6 do 2,2 m, tworzył gruz z piaskiem poprzecinany licznymi współczesnym wkopami na kable elektryczne i instalacje wodne oraz pozostałości pięciu kamienno-ceglanych fundamentów (1-5). Od strony ulicy Piotra Skargi zachowały się dwa fragmenty fundamentów (3,4) zbudowanych niestarannie z kamieni otoczków, natomiast przy narożniku północno-wschodnim i dalej wzdłuż ściany północnej wykopu, zachowały się pozostałości sklepionej piwnicy z cegły (5). Wymurowane z kamieni i maszynowych cegieł stanowiły pozostałości zabudowań z XIX i XX w.

Fundament kamienny, biegnący równoległe do ulicy Piotra Skargi, którego fragmenty (1,2) odsłonięte na tyłach działki był starszy. Zbudowany z ułożonych warstwami kamieni otoczków, spojonych wapienną zaprawą (młodsza faza) został posadowiony na starszym, o mniejszej szerokości fundamencie, z którego zachowało się tylko kilka warstw otoczków. Naczynie - polewana patelnia (PM/99/35) z przełomu XVII i XVIII w. - znaleziona przy doczyszczaniu profilu zachodniego, może wyznaczać czas powstania młodszej fazy tego fundamentu. Wydobyte spomiędzy najniższych warstw kamieni (starsza faza) ułamki ceramiczne (PM/99/7) wskazują, że pierwszy fundament w tym miejscu można datować na XVI-XVII w.

Warstwy gruzowe zachowane w ćwiartce południowo-zachodniej, w pobliżu fundamentów 1 i 2, na poziomie 81,8-81,2 m n.p.m., są najprawdopodobniej związane z aktywnością budowlaną, której śladem są zachowane fundamenty.

Poniżej warstw gruzowych związanych z fundamentami (1 i 2), w ćwiartce południowo-wschodniej wykopu, na poziomie 81,4-80,8 m n.p.m. zachowały się pozostałości spalonej podłogi z desek, ułożonych na kanciaku podwalinowym oraz fragment pionowej belki ściany domu, wzniesionego najprawdopodobniej w konstrukcji sumikowo-łątkowej. Spalone elementy domu były pokryte warstwą pomarańczowej, spieczonej gliny, dochodzącą miejscami do kilkudziesięciu centymetrów, kontynuującą się w kierunku zachodnim. Warstwy pożarowe są wstępnie datowane na XVI w.

Poniżej leżą piętnastowieczne słabo zachowane i rozwłócone pozostałości drewnianej zabudowy, tj. słupy, kołki i deski, w ćwiartce północno-zachodniej wykopu, oraz luźno rozrzucone belki w ćwiartce wschodniej, których stan nie pozwala na rekonstrukcję obiektów. Warstwy tego poziomu (81,0-80,8 m n.p.m.) zawierały dużą domieszkę komponentów organicznych, w różnym stopniu rozkładu - od świetnie zachowanych w ćwiartce północnej, do prawie shumifikowanych przy stropie w ćwiartce wschodniej wykopu.

Najstarsza i zalegająca bezpośrednio na calcu (79,8-79,5 m n.p.m.) jest grupa warstw piaskowych z niewielką domieszką rozłożonych lub spalonych części organicznych. W ćwiartce północno-zachodniej wykopu zlokalizowano kilka płytkich, o głębokości 20 -30 cm, wkopów o średnicy kilkudziesięciu centymetrów, których funkcję trudno określić. Z jednego z takich wkopów, przy profilu północnym, wydobyto cały garnek (PM/99/10), który może być datowany na koniec XIV w. Naczynie to wyznacza datowanie najstarszych na tej działce nawarstwień, znalezionych bezpośrednio na calcu.

Nadzór archeologiczny nie pozwalał na staranną analizę wszystkich zachowanych tu elementów, ale pozwala stwierdzić, że relikty z okresu XV-XVII w. zostały w znacznym stopniu zniszczone przez

kamienno-ceglane struktury wzniesione w tym miejscu w XVIII-XX w. Nie chodzi tu tylko o usuwanie lub mechaniczne uszkodzenia starszych nawarstwień, ale przede wszystkim o dostęp powietrza, ułatwiony przez luźne warstwy piaskowo-gruzowe, który niszczył komponenty organiczne poniżej.

Obserwacje poczynione w trakcie prac budowlanych na działkach 194/1 i 196/1, uzupełniają naszą wiedzę o XV-XVII wiecznych reliktach w tej części miasta, pochodzącą z wcześniejszych badań i nadzorów (1979-1989) prowadzonych przez W. Pełę.

Materiały i dokumentacja przechowywane są w Muzeum Regionalnym w Pułtusk.

Wyniki badań zostaną opublikowane w „Pułtusk, Studia i Materiały”.

Badania nie będą kontynuowane.

Radom, gm. *loco*, woj. mazowieckie, AZP 74-68 – patrz: późne średniowiecze

Radom, zamek, gm. *loco*, woj. mazowieckie – patrz: późne średniowiecze

RADZYŃ PODLASKI – zespół pałacowy, gm. *loco*, woj. lubelskie, AZP 66-82

- zespół pałacowy (XVI-XX w.).

Badania w formie nadzorów archeologicznych prowadził mgr Dariusz Włodarczyk. Finansowane przez inwestora.

Nadzór archeologiczny przeprowadzono w listopadzie przy przebudowie sieci ciepłowniczej. Na całej długości wykopu wystąpiła warstwy związane z pracami remontowymi prowadzonymi przy pałacu na przestrzeni XX w. Natrafiono jedynie na ceglano-wapienny fundament muru związanego z wcześniejszą (sprzed XVIII w.) zabudową zespołu.

RADZYŃ PODLASKI – zespół kościelny, gm. *loco*, woj. lubelskie, AZP 66-82

- teren zespołu kościelnego (XVI w.).

Badania w formie nadzorów archeologicznych prowadził mgr Andrzej Hunicz. Finansowane przez inwestora.

Nadzór archeologiczny przeprowadzono w październiku przy przebudowie przyłącza wodociągowego. W wykopie natrafiono na fundamenty i piwnice związane z zabudową przy plebanii, znaną z materiałów topograficznych z poł. XIX w. Pozyskano niewielką ilość materiału ceramicznego datowanego na XVII w.

Sanok, st. 1, gm. *loco*, woj. podkarpackie, AZP 113-78/1 – patrz: późne średniowiecze

Sierpc, st. 21, Stare Miasto, ul. Farna, woj. mazowieckie, AZP 43-53/76 – patrz: późne średniowiecze

Sulechów, st. 24, wykop III, gm. *loco*, woj. lubuskie, AZP 59-15/40 – patrz: późne średniowiecze

Sulejów, st. 1, gm. *loco*, woj. łódzkie – patrz: wczesne średniowiecze

Szczyglice, st. 5, gm. Głogów, woj. dolnośląskie, A2P 68-20/116 – patrz: późne średniowiecze

SZCZYGLICE, st. 6, gm. Głogów, woj. dolnośląskie, A2P 68-20/117

Ratownicze badania archeologiczne zostały przeprowadzone w 1999 roku przez firmę „AKME” Zd. Wiśniewski przy współpracy terenowej Muzeum Archeologiczno-Historycznego w Głogowie. Prace badawcze z ramienia „AKME” były nadzorowane przez dr Aleksandra Limisiewicza, nato-